

Matǎó Waúnǎšila Thiwáhe

Episode Script

Episode #7A
"Out for the Team /
Tǎb'ápha Akíčhiyapi"

Sister Thibló kǎmápǎ čhíng k'éyaš iyéš nuphíngang unškátapi kiŋ wašté kte.

Milly Wašté!

Sister Blukǎpiŋ kte.

Lizzy Huhúŋ!

Lizzy Oháŋ!

Milly Héčhetu kštó!

Lizzy Tanyáŋ lukǎpe, čépháŋši.

Freddie [čhuwí okíniya]

Freddie Haúŋ.

Brother Tanyáŋ ilúthé ló.

Farmer Ben Čháŋ kiŋ čhó, Fred, čháŋ kiŋ čhó!

Freddie Háŋ, éyaš haŋkáši tǎ napíŋkpa kiŋ áta čhó!

M cub 1 Kaót'ingziŋ na glihúŋni yo, tǎŋháŋši.

Milly Hó we, šič'éši.

M cub 1 Hó, hé é!

Milton Hókahé!

Lennie Paŋǎyá yakákǎpe, tǎŋháŋši!

Milly Akhéš héčhuŋ kačhá!

Freddie Oháŋ, hókahé!

Papa Háu tǎŋháŋši, tókheškhe škátapi he?

Farmer Ben [iǎhá] Ničhíŋkši kiŋ áta khilíke.

Brother Até, waŋláka he?

Papa Háj, čhíkš, khilíya!

Farmer Ben Waṇná tóna he?

Brother Yámni akhíggle glihúnipi.

Papa Áta čhó, ... uṇgnáš Mathó Makhá Okhólakičhiye óyapḥa oyákihi.

Brother Mathó ošpáye kiṇ yakhá he?

Farmer Ben [iḥát'e] Hená óyapḥa háṇtaṇš áta iyókiphinič'iyiṇ kte.

Brother Tókhiṇš eháṇni iyúthapi kiṇ yuhápi s'elé.

Papa Billy tanyáṇ wayáwa šni čha éšeš húṇku na atkúku kiṇháṇ škalkhíyapi kte šni s'eléčheča yeló.

Brother Ho čha tuwá thókeča olépi.

Papa Háj, niglúštaṇpi kiṇháṇ Okhólakičhiye Othí él uṇyáṇ uṇkókihi.

Brother Oháj.

Milly Waná škál uṇkígluštaṇpi.

Sister Éyaš naháṇhčhiṇ oápḥe núṇp ihéye.

Milly Thápa
hóla škál-phíča šni. ... Tháthókala kiṇ oyúl wašté kéchiṇ.

Papa / Farmer Ben / Brother [iḥát'api]

Sister Wáj! Oškáte kiṇ wanyáṇkiṇ yethó!

Brother Itéšniyaṇ onáthanyahaṇpi.

Papa Wóžu Ben thá-óškate kiṇ tákunišni.

Brother Tháthókala na khukhúše waničapi čha wašté.

Papa / Sister / Brother [ihát'api]

Brother Wáŋ! Oškáte hayápi kiŋ lená wanyáŋkiŋ yethó!

Papa Čhiŋkší, lél oígwa yo.

Brother Mathó Oškáte kiŋ, waú weló!

Sister Míš-eyá iyéhaŋtu.

Brother Tŋaŋkší, lé oškáte kiŋ hokšíla ečéla ópŋapi.

Sister Hiyá, Héčhetu šni kéčhaŋmi.

Mama Nitháŋkši kiŋ wičákŋe, tukténi hokšíla ečéla škátapi kta kényapi šni.

Papa Hé onáh'uŋ wašté.

Sister Nayáh'uŋ he?

Brother Oháŋ, tŋaŋkší, ... éyaš khilíya tŋab'ápŋapi eyá ób inígluthiŋ kte.

Mama Héčhetu éyaš nitháŋkši kiŋ khilíya kaŋ'ól iyéyiŋ na yukhápiŋ na íŋyaŋke.

Papa Wičáyakŋa čha lél nážiŋ-haŋpi šni yo, ée tŋaŋkál škál ííglutha po.

Brother Háŋ até, aŋčó imígluthiŋ kte héčha.

Sister Míš-eyá.

Brother Paŋŋyá! Mathóla kiŋ akhé okáme ló, na wawáŋyaŋke kiŋ akíš'aš'ape ló!

Brother [niyá]

Brother Wóphila, wóphila!

Brother [wayáskape]

Sister [hoáphikiye]

Sister Niglúštaŋ he?

Brother Háŋ, léčhiyataŋ hinážiŋ yo.

Sister [t'íŋŋe]

Brother Khiyéla.

Brother Čhičípazo kte. Napsú núŋm waŋkátanhan, napǎáhuŋka khútanhan, léchel oyúspa yo. Oyákaŋniǵa he?

Sister Iblúthiŋ kte.

Brother Ohán, kaŋmún wo.

Sister [t'íŋǵe]

Sister Hé tókǵa he?

Brother Mmmm wašté.

Sister Mathó Oškáte, waú kštó.

Lennie Nithánǵksi iŋš-eyá Mathó ópǵa kte hčih kiŋ hé yuš'íŋyemaye.

Brother Hán.

Lennie Tanyán škíŋčiye. Oškáte imátǵančhan háŋtanš chatkáyatanhan čhokán škawákhiyiŋ kte. Níš?

Brother Uŋgnáš.

Lizzy Paŋǵyákel, Milly!

F Cub 1 Hó pe!

Lizzy Íŋyanǵa!

Lizzy Paŋǵyá kaŋ'ól iyéyaye.

F Cub 1 Paŋǵyákel.

Sister Philámayaye.

Lennie Wán!

Lennie Líla aŋčó š'áke ló.

Brother Uŋspéwakhiya-han čha héčhe.

Lennie Wán! Táku waŋ iblúkčan.

Brother Táku he?

Lennie Wóiǵakiŋ kte, nithánǵksi kiŋ škátapi kiŋ ópǵa na níš óyapǵa kte šni háŋtanš.

Brother [okíniya]

Brother Wičáyakǵe. ... [nihiŋčiya ihá]

Freddie Eháke. Hó wo, thánǵhánš.

Lennie Wačhíŋuŋniyanpe ló, kaŋmúnla.

M cub 1 Thápa kiŋ kakǵápa yo!

Milton Blihíč'iya yo, tǎnǎhǎnǎši!
Lennie Wóihǎkinǎ kte, nithǎnǎkǎši kinǎ škátapi kinǎ ópǎna na níš óyapǎna kte šni
hǎnǎtanǎš.
Queenie Tǎhokéya kašná.
Brother Wǎnǎ?
Lennie Haúnǎ.
Brother Tanǎyǎnǎ iwǎnǎyanǎka yo.
Queenie Núnpa kašná.
Brother Haúnǎ.
Milton Haúnǎ.
M cub 2 Haúnǎ.
M cub 1 Éeee
Brother [okíniya]
Brother Léčheya wakǎkǎhǎpinǎ kte.
Freddie [t'ínǎǎǎe]
Queenie Yámni kašná. ... Tǎnǎkǎl.
Freddie Wašté yeló!
Lizzy Ohínǎyanǎpi.
Sister Wašté kǎštó!
M cub 1 Haúnǎ.
M cub 2 Haúnǎ.
Lennie Haúnǎ.
Brother Hé tókheškhe wakǎšna so?
Queenie Ho we, čépǎnǎnǎši!
Lizzy Kakǎhápa ye.
Freddie Kakǎhápa yo.
Milly Paǎnǎhǎyǎkel!
Lizzy Paǎnǎhǎyǎkel!
Brother Blukǎhǎpinǎ kte!
Lennie Wóihǎkinǎ kte, nithǎnǎkǎši kinǎ škátapi kinǎ ópǎna na níš óyapǎna kte šni
hǎnǎtanǎš.
Brother [Aaaaaah]
Brother [okíniya]

Sister Thibló nitányan he?

Brother Matányan.

Lennie Ihámayaye, thánhánši.

Brother Toháŋl Mathó ówapħa kiŋhán blé na khokħóyaħ'anya k'uy lená ímatokħa kte šni.

Lennie Íŋše Matho óyapħa háŋtaŋš.

Lennie Wóihákiŋ kte, niťhánkši kiŋ škátapi kiŋ ópħa na níš óyapħa kte šni háŋtaŋš.

Brother Yúŋ!

Sister Thibló, tókħa he? Nitányan he?

Brother Istó mayázaŋ!

Mama Pó owánke šni.

Brother Éyaš mayázaŋ.

Mama Luğáta oyákíhi he?

Brother Yúŋ!

Mama Líla škál inígluthá kač'úŋ ksúyenič'íye s'eléčheča.

Brother Séče.

Mama Asníkiya ye, tókša híŋhaŋni kiŋ owánihečheča kte.

Brother Ohán.

Brother Tákuwe thánkší íŋš-eyá škál iyúťha he?

Brother Tháb'ápħapi kiŋ mitháwa. Iyé tháwa šni.

Sister Tókhiŋš luğáta oyákíhi šni kéčhaŋmi.

Brother Wán!

Brother Hiyá, aħčó čhatkáyataŋhaŋ čha mayázaŋ.

Sister Hiyá, héčhetu šni.

Brother Hán, hé é. Lé miyé čha slolwákiye ló.

Sister Iná imúŋģiŋ kte, kiksúyiŋ kte.

Brother Híŋyaŋka! [okíniya] Ohán, wayázaŋ wakúŋze.

Sister Héčhanuŋ he? ... Tákuwe?

Brother [okíniya]

Brother Uŋgná óyapħa háŋtaŋš, ... miyé ówapħa kte šni kiŋ hé ikħówakípħe.

Sister Líla makhílika kéčhaŋni he?

Brother Lečhálake s'e líla uŋspé aníye ló.

Sister Éyaš níš-eyá líla nikhílike.
Brother Kačhél éš.
Sister Tukhí, nitháŋkšila íglutǎij kte kiŋ ... hé uŋ nihíŋničiye ka!
Brother Tasé nihíŋmičiye ka!
Sister Ikpázo we! ... Ho we, thibló, ... ilúthǎij kte héčha, takómni.

Brother Makháhewaye šni háŋtaŋš tók?
Sister Ilúthǎe šni háŋtaŋš, slolyákiyiŋ kte šni. ... Agná, mišnála imíglutǎa owákihi šni.

Brother Kináš Lizzie kičhí iníglutǎe šní!
Sister Isáŋm uŋníspe čha uŋškáta wačhíŋ!
Brother Itéšniyaŋ?
Sister Itéšniyaŋ.
Sister Waŋčhíyaŋg nawážiŋ-hiŋ na uŋ uŋspé amáye.
Sister Na thápa kiŋ tókhel oblúspiŋ kte kiŋ mayákipazo. Čha waŋná paŋhǎya kaǎ'ól iyéwaye!

Brother Íŋŋŋŋŋ
Brother Héčhena iblúthǎ owákihi séče. Íŋše imáğağamič'iyiŋ kte!
Sister Áta čhó!
Brother Oháŋ, hó čha škal uŋkíglutǎij kte!
Sister Oháŋ, ... na tuwá khilílike kiŋ hé ohíyiŋ kte.
Brother Héčhetu kte!
Sister [t'íŋǵe]

Mama Waŋná owápǎe waŋží sáŋm heháŋyaŋ škátapi.
Papa Ešá waŋwíčhayaŋg nauŋžiŋ šni!
Mama Waŋwíčhayaŋg nawážiŋ kte kiŋ hé thawát'elwaye šni. ... Áta wóinihaŋke s'elé.

Papa Tókhel yakhá he, Winúhčala?
Mama Wičhówe akíčhiyapi kiŋ he wóinihaŋka čha wakǎe.
Papa Kpaptá hiyúpi kte. Íglutǎapi ókičhiyapi kiŋ waŋláka he?
Mama Háŋ, waŋbláke. ... Thekíchiñilapi. Ho čha akíčhiyapi éyaš ókičhiyapi.
Sister Iná! até! má lé má! ... .. ópǎamakhiyapi!
Mama Líla iyóčhičiphi.

Papa Áta nikhíli yeló.
Brother Iyóčhičiphi, thǎŋkší.
Mama Huhí.
Papa Haúŋ.
Brother [okíniya]
Papa Čhiŋkší, iyópheič'iyé šni yo.
Brother Tákuwe? Miyé khó ópǎmakhiyape ló.
Papa Nuphíŋčaska!
Mama Tókhe okíhiphiča he?
Brother Thǎŋkší tanyáŋ thápa kaǎ'ól iyéya čha ablézapi, na míš tanyáŋ awápǎ
čha ablézapi.
Sister Nuphíŋ ópǎhaŋkhiyapi.

Papa Winúhča, ... škál khilíka núŋm ičháǎwičhunye kiŋ uŋ líla ímatan.
Brother / Sister [ihát'api]
Mama Míš-eyá, wičháǎča.
All [ihát'api]